

PRAGMATA TES OIKONOMIAS

X

Recenzenci 2016 r.

Marek SZAJT	(Politechnika Częstochowska)
Agnieszka BEM	(Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)
Yuliya ULASIUK	(Brzeski Państwowy Uniwersytet Techniczny)
Julius RAMANAUSKAS	(Uniwersytet Kłajpedzki)

PRACE NAUKOWE
AKADEMII IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

**PRAGMATA
TES
OIKONOMIAS**

X

**Redakcja naukowa
PAULINA UCIEKLAK-JEŻ**

Częstochowa 2016

Rada Naukowa
prof. zw. dr hab. Walenty OSTASIEWICZ (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)
– przewodniczący
prof. dr hab. Zofia MIELECKA-KUBIEŃ (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)
prof. zw. dr hab. Antoni KOŻUCH (Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych we Wrocławiu)
prof. Valerii Konstantinovich KRUTIKOV (Instytut Biznesu i Technologii w Kałudze)
doc. RNDr. Zuzana HAJDUOVÁ (Uniwersytet Ekonomiczny w Bratysławie)
prof. Tatyana LIPAI (Białoruski Państwowy Uniwersytet Rolniczo-Techniczny w Mińsku)
prof. dr hab. Sergey SOLODOVNIKOV (Brzeski Państwowy Uniwersytet Techniczny)
prof. dr Saulius STANAITIS (Litewski Uniwersytet Nauk Edukacyjnych w Wilnie)
prof. Sergey Nikolaevich VOLKHIN (Instytut Zarządzania i Biznesu im. N.D. Demidowa w Tule)

Redaktor naukowy
Paulina UCIEKLAK-JEŻ

Redaktor statystyczny
Paulina UCIEKLAK-JEŻ

Sekretarz redakcji
Ewa KSIAŻEK

Redaktorzy językowi
Paulina PIASECKA, Michael BALDWIN

Redaktor naczelny wydawnictwa
Andrzej MISZCZAK

Korekta
Paulina PIASECKA

Redakcja techniczna
Piotr GOSPODAREK

Projekt okładki
Sławomir SADOWSKI

© Copyright by Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2016

PISMO RECENZOWANE

Strona internetowa czasopisma: www.pragmata.ajd.czyst.pl

Punktacja za publikację naukową w roczniku „Pragmata tes Oikonomias”
według ujednoliconego wykazu czasopism MNiSW za lata 2013–2016 – 8 punktów

ISSN 2300-2999

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19
www.ajd.czyst.pl
e-mail: wydawnictwo@ajd.czyst.pl

Spis treści

Słowo wstępne	9
Bożena GAJDZIK	
Zarządzanie ciągłością wiedzy w modelu 70-20-10	11
Continuity of Management Knowledge in the Model 70-20-10 (Summary)	21
Marcin HYSKI	
Ochrona ubezpieczeniowa działalności rolniczej w Polsce (część I)	23
The insurance protection of agricultural activity in Poland (part 1) (Summary)	32
Marcin HYSKI	
Ochrona ubezpieczeniowa działalności rolniczej w Polsce (część II)	33
The insurance protection of agricultural activity in Poland (part 2) (Summary)	42
Valerii Konstantinovich KRUTIKOV	
Глобализация, национальные идеи и особенности социально-экономической ментальности (рассуждения, навеянные паломничеством на Ясную Гору)	43
Globalization, national ideas and socio-economic mentality (Rethinking inspired by a pilgrimage to Jasna Gora) (Summary)	66
Wojciech CHUDY, Dorota CHUDY-HYSKI	
Infrastruktura turystyczno-rekreacyjna klastra czynnikiem wzrostu atrakcyjności turystycznej gmin tworzących klastr „Beskidzka 5”	67
The tourism and recreational infrastructure of cluster as a factor of growth of tourist attractiveness in the “Beskidzka 5” cluster (Summary)	77
Żaneta GADZINOWSKA	
The phenomenon of unemployment in Poland among people with a specific situation on the labour market	79
Zjawisko bezrobocia w Polsce osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (Synopsis)	86
Julia WLASIUK, Maria TSUKANOVA	
Preventive crisis management through the concept of continuous management	87
Prewencyjne zarządzanie kryzysowe przez koncepcję ciągłego zarządzania (Synopsis)	100

Patrycja CZARNOTA	
Career management and its possible process in the company	101
Zarządzanie karierą zawodową i jej możliwy przebieg w przedsiębiorstwie (Synopsis)	109
Valerii Konstantinovich KRUTIKOV, Olga Ivanovna KOSTINA, Valentina Viktorovna MARKOVA	
Обеспечение сельского туризма финансовыми ресурсами: история и современность	111
Providing financial resources for rural tourism: past and present (Summary)	118
Katarzyna HAMPEL	
Patients' Satisfaction in Health Care on the Example Euro Health Consumer Index Report	119
Satysfakcja pacjentów w opiece zdrowotnej na przykładzie raportu Europejskiego Konsumenckiego Indeksu Zdrowia (Synopsis)	131
Sandra RAFAŁKO	
Building employee engagement in the company through recruitment and selection	133
Budowanie zaangażowania pracowników w firmie poprzez rekrutację i selekcję (Synopsis)	142
Katarzyna ŻAK	
The diagnosis of the use of social media in building an enterprise's relationships with customers: Poland and the European Union	143
Diagnoza wykorzystania mediów społecznościowych w kreowaniu relacji przedsiębiorstwa z klientami: Polska na tle Unii Europejskiej (Synopsis)	156
Paulina UCIEKLAK-JEŹ	
Health Inequality Determined by Education and Income in European Countries	157
Nierówność zdrowotna determinowana wykształceniem i dochodem w krajach europejskich (Synopsis)	170
Paulina UCIEKLAK-JEŹ	
Education and Income as Health Determinants in Central-Eastern Europe	171
Wykształcenia i dochód determinantą zdrowia w Europie Środkowo-Wschodniej (Synopsis)	184
Piotr CYMANOW	
Wpływ procesów migracyjnych na środowisko lokalne i sytuację osobistą migrantów zarobkowych	185
The effect of mobility processes on the local environment and personal situation of economic migrants (Summary)	195

VARIA

Ewa BITNER

Wybrane metody dydaktyczne umożliwiające rozwój młodych ludzi i przeciwdziałanie porzucaniu szkół	199
Selected didactic methods for the development of young people and reaction of school (Summary)	210

Słowo wstępne

[...] οὐδὲν γὰρ ὄργανον ἄπειρον οὐδεμιᾶς ἐστὶ τέχνης οὔτε πλήθει οὔτε μεγέθει, ὁ δὲ πλοῦτος ὀργάνων πλήθός ἐστιν οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν. ὅτι μὲν τοίνυν ἔστι τις κτητικὴ κατὰ φύσιν τοῖς οἰκονόμοις καὶ τοῖς πολιτικοῖς [...] (Aristoteles, *Polityka* 1256 b, [w:] Aristotle, ed. W.D. Ross, *Aristotle's Politica*, Oxford, Clarendon Press, 1957).

[...] żadna sztuka nie posiada środków nieograniczonych ani co do ilości, ani co do wielkości, bogactwo zaś jest obfitością środków potrzebnych dla domu i państwa. Widoczną tedy jest rzeczą, że **istnieje z natury pewna sztuka zdobywania dóbr, właściwa zarządzcom domu i mężom stanu** (Arystoteles, *Polityka*, tłum. L. Piotrowicz, [w:] tegoż, *Dzieła wszystkie*, t. 1, Warszawa 2003).

Czasopismo „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Pragmata tes Oikonomias” wydawane jest od 2006 roku. Przez lata charakter tego naukowego periodyku ewoluował i zmieniał się, przybierając kształt dzisiejszy.

W roku 2011 nastąpiła zmiana redakcji, na stanowisku redaktora naczelnego prof. Walentego Ostasiewicza zastąpiła dr Paulina Ucieklak-Jeż. Przekształceniu uległa również nazwa, przybierając obecną formę (wcześniej: „Zeszyty Naukowe Instytutu Zarządzania i Marketingu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Seria: Pragmata tes Oikonomias”). Nastąpiła zmiana numeru ISSN 1899-2706 na ISSN 2300–2999. Publikacja stała się czasopismem ponadnarodowym, w którym Radę Naukową stanowią znani w świecie naukowcy. Artykuły w periodyku publikowane są zarówno w językach obcych (angielskim, rosyjskim), jak i w języku polskim.

Niezmieniona pozostaje tematyka publikacji, którą wyraźnie nakreślił prof. Walenty Ostasiewicz w słowach:

Ta nowa seria prac naukowych wydawanych przez Akademię im. Jana Długosza w Częstochowie, jak sugeruje jej grecka nazwa, poświęcona jest publikacji prac dotyczących **ekonomii**, tzn. wszystkich rzeczy, spraw i produktów naukowych dotyczących umiejętnego gospodarowania nie tylko w ramach gospodarstwa rodzinnego, ale także w ramach kolonii takich gospodarstw, którą Arystoteles nazwał społeczeństwem.

By pozostać w zgodzie z nakreślonym przez prof. W. Ostasiewicza profilem, w czasopiśmie pojawiają się artykuły z takich zagadnień, jak:

- Ekonomia społeczna, społeczna odpowiedzialność, społeczna przedsiębiorczość oraz społeczna wartość dodana.
- Jakość życia w świetle ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju a także jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i systemu edukacji.
- Spójność społeczna, komunikacja społeczna, partnerstwo publiczno – prywatne oraz kapitał społeczny.
- Zachowania konsumpcyjne gospodarstw domowych oraz psychologiczne aspekty rynku.
- Regionalne i lokalne aspekty budowania relacji z interesariuszami we współczesnej organizacji.
- Tworzenie strategii współpracy nauki z biznesem.
- Zarządzanie organizacją publiczną wobec współczesnych wyzwań w procesie zarządzania.
- Społeczne i etyczne aspekty rozwoju nauki i przedsiębiorczości w wielowymiarowym ujęciu współczesnych wyzwań w procesie zarządzania.
- Ewolucja zarządzania zasobami ludzkimi we współczesnej organizacji.

„Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Pragmata tes Oikonomias” pozostaje periodykiem otwartym, bezpłatnym, znajduje się na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zapraszam więc do publikacji wszystkich zainteresowanych nakreśloną wyżej tematyką.

Paulina Ucieklak-Jeż

Wymogi edytorskie

Materiał musi być przygotowany w programie WORD dla WINDOWS i zapisany w pliku z rozszerzeniem .DOC lub .DOCX (np. Kowalski.doc)

**MAKSYMALNA OBJĘTOŚĆ OPRACOWANIA
NIE MOŻE PRZEKRACZAĆ 22 TYS. ZNAKÓW ZE SPACJAMI**

Imię i nazwisko (Times New Roman, 11 p.) (np. Jan Kowalski)

Nazwa Jednostki (Times New Roman, 9 p.) (np. Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)

Tytuł 16 p. + bold

Streszczenie: w j. polskim (Times New Roman, 9 p.) do 300 znaków

Słowa kluczowe: w j. polskim (Times New Roman, 9 p.) do 5 wyrazów

Podtytuły 1 stopnia – Times New Roman 14 p. bold (format liczb 1, 2, 3...)

Podtytuły 2 stopnia – Times New Roman 12 p. bold

Tekst podstawowy – Times New Roman 11 p.

Literatura – Times New Roman 14 p. bold

treść – Times New Roman 11 p.

1. autor, autorzy

2. tytuł pracy (kursywą)

w przypadku tomu zbiorowego – [w:] tytuł tomu (kursywą), jego ewentualny numer, nazwisko redaktora (poprzedzone skrótem red.)

w przypadku czasopisma – jego tytuł (w cudzysłowie), rok i numer

3. wydawnictwo

4. miejsce i rok wydania

5. strony (w przypadku tomu zbiorowego lub publikacji w czasopiśmie/periodyku).

Przykład:**Literatura**

- [1] Adamczyk J., *Spoleczna odpowiedzialność przedsiębiorstw. Teoria i praktyka*, PWE, Warszawa 2009.
- [2] Adamowicz M., *Koncepcja trwałego i zrównoważonego rozwoju wobec wsi i rolnictwa*, [w:] *Zrównoważony i trwały rozwój wsi i rolnictwa*, red. M. Adamowicz, Wyd. SGGW, Warszawa 2006, s. 25–30.
- [3] Grabałowski W., *Bank jako instytucja zaufania publicznego*, „Pragmata Tes Oikonomias. Zeszyty Naukowe Instytutu Zarządzania i Marketingu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie”, z. 1, red. W. Ostasiewicz, M. Kulesza, Wydawnictwo Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, Częstochowa 2006, s. 20–30.
- [4] Sztandyrger J., *Zaufanie i kapitał społeczny a wzrost gospodarczy. Wyniki badań ekonometrycznych*, „Prakseologia” 2003, nr 143, s. 30–40.

Przypisy (odsyłające do literatury) w tekście głównym proszę ujmować w nawias kwadratowy, np.:

Psychospołeczny mechanizm tworzenia się destrukcyjnych baniek spekulacyjnych, sytuacji kryzysowych, nadmiernego poziomu zaufania do rynku i racjonalności zachowań innych ludzi, przedstawiają w najnowszej książce noblista George A. Akerlof i Robert J. Shiller (por. [8], s. 10–12).

Tytuł artykułu w języku angielskim 14 p. + bold

Summary w j. angielskim (Times New Roman, 9 p.) do 300 znaków

Key words w j. angielskim (Times New Roman, 9 p.) do 5 wyrazów

Tabele

- numer tabeli, tytuł tabeli (nad tabelą), Times New Roman 9 p.
- czcionka wewnątrz tabeli – Times New Roman 9 p.
- źródło (pod tabelą) – Times New Roman 9 p.

Uwaga! Tabele w pionie nie mogą przekraczać szerokości 125 mm, a w poziomie – 180 mm! Każdy wiersz tabeli to nowa rubryka tabeli, jeśli nie będą potrzebne linie, trzeba je wyłączyć – nie pisać tabel akapitowo.

W tabeli nie pozostawia się pustych rubryk:

pauza (—) – zjawisko nie występuje;

zero (0) – zjawisko istnieje, jednakże w ilościach mniejszych od liczb, które mogą być wyrażone uwidocznionymi w tabeli znakami cyfrowymi;

kropka (.) – zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych;
 znak x – wypełnienie rubryki ze względu na układ tabeli jest niemożliwe lub niecelowe;

„w tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

Np.

Tabela 1. Charakterystyka respondentów

Wiek	% respondentów (N=311)	Płeć	% respondentów (N=311)
do 20	19,3%	Kobiety	43,10%
20–24	29,6%		
25–49	26,0%	Mężczyźni	56,9%
50–64	18,0%		
pow. 64	7,1%		

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań.

Wykresy

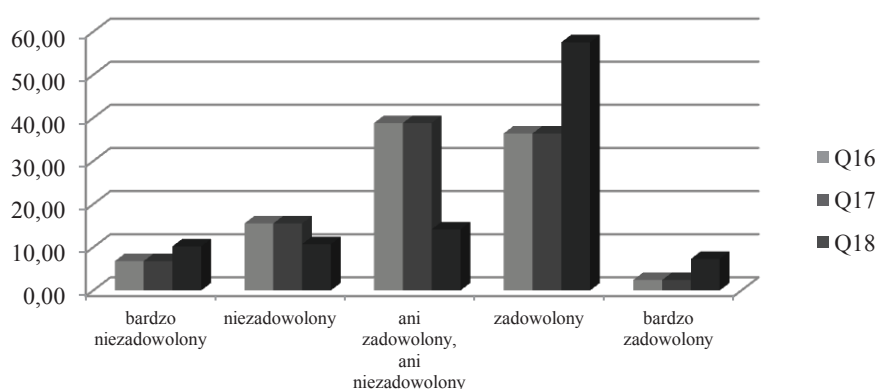
Wykresy proszę dostarczyć w postaci gotowego pliku graficznego (.jpeg, .tiff) lub w pliku programu Excel.

Czcionka na wykresie – Times New Roman 9 p.

Tytuł i numer wykresu – Times New Roman 9 p. – umieszczony pod wykresem.

Wielkość jak w przypadku tabel.

Np.

Ryc. 1. Zadowolenie z etapów składania reklamacji (Q16 – etap składania wniosku reklamacyjnego, Q17 – etap kontaktowania się z klientem w trakcie załatwiania reklamacji, Q18 – etap końcowy związany z efektem załatwienia reklamacji, n=412)

Materiał ilustracyjny

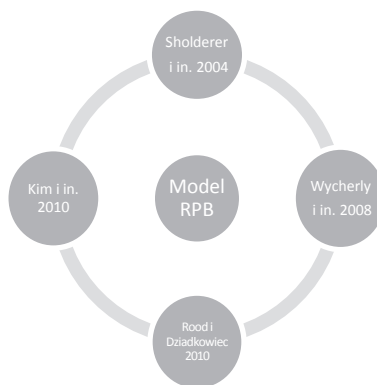
Materiał ilustracyjny powinien być zapisany w pliku z rozszerzeniem .jpg, .bmp lub .tif.

Rozmiar rysunku nie może przekraczać granic pola zadruku – jak w przypadku tabel, dopuszczalny rozmiar to 125 mm × 180 mm.

Nie zaleca się wykonywania rysunków i schematów za pomocą autokształtów – w przypadku takiej konieczności konieczne jest dostosowanie rozmiaru rysunku do pola zadruku (rozmiar rysunku nie większy niż 125 mm × 180 mm).

Podpis umieszczony pod rysunkiem – Times New Roman 9 p.

Np.

Ryc. 2. Model RPB (Restaurant-Preference Behaviour Model)

Źródło: opracowanie własne.

Wzory

Wszystkie wzory (występujące w tekście ciągłym i wystawione – tzn. występujące w osobnym wersie) mają być dostosowane wielkością do tekstu głównego (**główny stopień pisma wzoru ma wynosić 11 p., czcionka Times New Roman**). Powinny być wykonane w **edytorze równań programu Word do wersji 2007**. W przypadku korzystania z wersji Word 2007 i nowszej wzory mają być wykonane w programie MathType z **bezwzględnym przestrzeganiem podanych zaleceń dotyczących kroju i stopnia pisma!** Uwarunkowane jest to faktem, że Word 2007 nie daje możliwości zmiany kroju pisma we wzorach.

Wzory wystawione powinny być numerowane, np.

$$m^t = \frac{1}{N} \sum_i s_i^t \quad (2)$$

Publishing requirements (articles for the scholarly journal)

The material must be prepared in WORD program for WINDOWS and saved in a file with .DOC or .DOCX extension (e.g. Reform.doc)

THE MAXIMUM VOLUME OF THE ESSAY
MUST NOT EXCEED 22.000 CHARACTERS WITH SPACES

Name and surname (Times New Roman, 11 pt) (e.g. John Smith)

Name of the unit (Times New Roman, 9 pt) (e.g. Jan Długosz University in Częstochowa)

Title 16 pt + bold

First degree subtitles – Times New Roman 14 pt bold
(format of numbers **1, 2, 3...**)

Second degree subtitles – Times New Roman 12 pt bold

Basic text – Times New Roman 11 pt

Literature – Times New Roman 14 pt bold

content – Times New Roman 11 pt

1. author, authors
2. article title (*italics*)
 - in case of collective work – [in:] volume title (*italics*), its possible number, surname of its editor (preceded by the 'ed.' abbreviation)
 - in case of a magazine – its title (in inverted commas), year and number
3. publishing name
4. place and year of publishing
5. pages

Example:**Literature**

- [1] Adamczyk J., *Social responsibility of enterprises. Theory and practice*, PWE, Warsaw 2009.
- [2] Adamowicz M., *The idea of permanent and balanced development in the case of the country and agriculture*, [in:] *Balanced and permanent development of the country and agriculture*, ed. M. Adamowicz, SGGW Publishing, Warsaw 2006, pp. 25–30.
- [3] Grabalowski W., *Bank as an institution of public confidence*, „Pragmata Tes Oikonomias. Scholarly Journals of the Management and Marketing Institute at Jan Długosz University in Częstochowa”, j. 1, eds. W. Ostasiewicz, M. Kulesza, Jan Długosz University Publishing in Częstochowa, Częstochowa 2006, pp. 20–30.
- [4] Sztandyrger J., *Confidence and social capital vs. economic growth. Econometric research results.*, „Praxeology” 2003, no. 143, pp. 30–40.

Footnotes (referring to the literature) in the main text should be square bracketed, e.g.:

Psychosocial mechanism of creating destructive speculation bulbs, crisis situations, excessive level of confidence in the market and rationality of other people's behaviour, are presented in the latest book by George A. Akerlof, the Nobel Prize winner and Robert J. Shiller (cmp. [8], p. 16).

Summary (Polish summary in case of articles in English)

(content – Times New Roman 9 pt, title – Times New Roman 14 pt bold)

Tables

- table number, table title (above the table), Times New Roman 9 pt
- font inside the table – Times New Roman 9 pt
- source (below the table) – Times New Roman 9 pt

Note that tables cannot exceed the width of 125 mm and the height of 180 mm! Each verse of the table should make a new section. If the lines are not necessary they must be deleted. Do not write the tables by paragraphs.

The table must not contain any empty sections:

pause (—) – phenomenon does not exist;

zero (0) – phenomenon exists, but it is too small in size to be demonstrated in the table by number characters;

full stop (.) – total lack of information or lack of reliable information;

x character – filling in the table section is impossible or aimless, according to the table arrangement;
 „herein” – means that not all the elements are provided.

E.g.

Table 1. Total emission of heavy metals in the area of Poland kinds of activities

Total	Cd	Pb	Cu	Zn	Ni
	tonnes				
	66,1	555,0	390,9	2345,1	295,8
Heat and power plants, power stations	1,9	19,9	12,8	59,2	72,2
Power stations, local boiler houses, individual sources of emission	83,6	322,8	143,5	498,3	541,9

Source: own research.

Graphs

Graphs must be delivered in the form of ready-made graphic file or in the Excel program file.

Graph font – Times New Roman 9 pt

Graph title and number – Times New Roman 9 pt – inserted below the graph.

Size as in case of tables.

E.g.

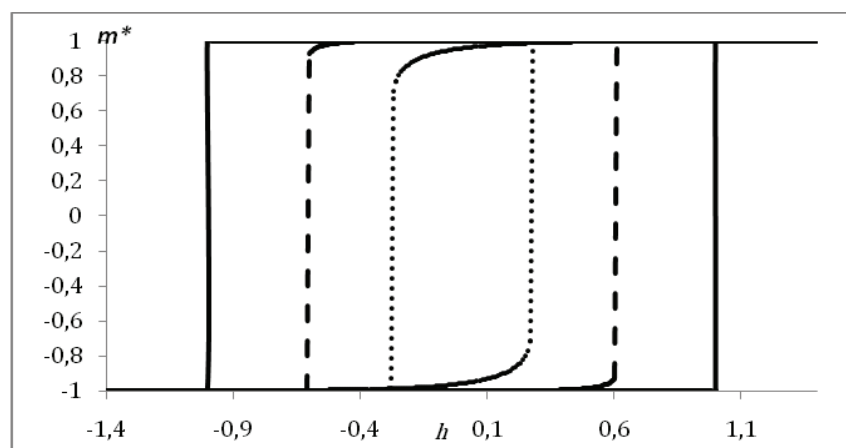

Chart 3. Hysteresis in Brock-Durlauf model.

Source: own research.

Illustration material

Illustration material should be saved in file with .jpg, .bmp or .tif extension.

The size of the illustration must not exceed print borders. As in case of the tables, the acceptable size is 125 mm by 180 mm.

It is not recommended to make drawings or charts with the use of Auto Shapes – if it is necessary, the size of the drawing must be adjusted to the print area (the size of the drawing must not exceed 125 mm by 180 mm)

Caption below the drawing – Times New Roman 9 pt

E.g.

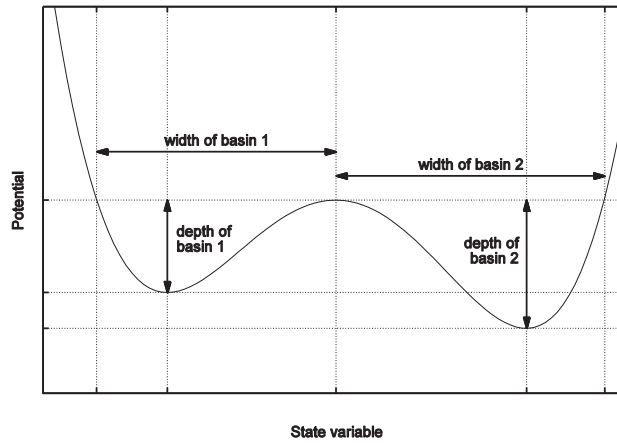

Fig. 5. Measures of resilience for one dimensional potential.

Formulas

The size of all formulas (within a line or as a separate paragraph) must be adjusted to the main text (**the main content of the formula must be written in Times New Roman, 11 pt**). The formulas should be created in the **formulas editor of Word 2007 program**. In case of using the Word 2007 or later versions of the program, the formulas must be created in MathType **strictly complying with provided recommendations concerning type style and size!** It is conditioned by the fact that Word 2007 does not enable the change of type style in formulas.

The displayed formulas should be numbered, e.g.

$$m^t = \frac{1}{N} \sum_i s_i^t \quad (2)$$